

Austmarka Historielag. Årsmøte onsdag 29. mars 2017

Dagsorden:

1. Åpning og konstituering.
2. Beretning.
3. Regnskap.
4. Innkomne forslag.
5. Arbeidsprogram 2017.
6. Budsjett 2017.
7. Valg.

Kaffeservering og loddsalg.

Årsberetning for 2016 - Austmarka Historielag

Til Årsmøte 29. mars 2017.

Styret har i perioden bestått av:

Leder:	John Martin Øverby
Nestleder:	Kåre Lunderbye
Kasserer:	Rolf Amundsen
Sekretær:	Vidar Pedersen
Styremedl.:	Bjørg Aulie, Knut Holmen, Per Skoglund
Varamedl.:	Roland Paltiel, Arve Johnsen, Åge Sørmoen

Medlemmer i historielagets mange undergrupper er vist i eget vedlegg.

Styret har i perioden hatt 6 ordinære styremøter. Flere av styremedlemmene deltatt på faglige møter i perioden. Laget hadde ved utgangen av virksomhetsperioden (pr. 31.12.2016) – ca. 780 medlemmer.

Historielagets virksomhet er til en stor del basert på frivillig dugnadsinnsats. Styremedlemmer og varamedlemmer står på og bruker mye av sin fritid på historielaget. Vi vil også gi bygdefolket en stor honnør, - de fleste aktivitetene i historielaget er helt avhengig av at bygdefolket hjelper til. Uten denne innsatsen ville det ikke vært mulig å inngangsette og gjennomføre så mange aktiviteter og prosjekter.

Austmarkamarken ble gjennomført lørdag 13. august. Marken er en av Historielagets største begivenheter. Den samler både bygdas egne innbyggere og mange tilreisende, - omlag 1000 besøkende i år. Overskuddet ble det største noensinne, - omlag 70 000 kr. Komiteen har hatt som mål å vise en marken i gammel, tradisjonell stil ispedd enkelte "nyheter". I år var nyhetene et 50-60 talls rom i Nystun, boka om Austmarka-dialekten (130 bøker solgt) og Austmarka-burgeren (300 burgere solgt). Tradisjonen tro var det liv og røre rundt de mange salgsbodene. Barna hadde tilbud om dyreskue, ridning, snekring av fuglekasser samt eget marked. For de mer teknisk interesserte var det flere ting å følge med på. I mølla ble det malt havre til dyrefor, Sjøviksaga var i gang og i tillegg ble det demonstrert stikkehøvel og rørboremaskin. Marken ble avsluttet med en auksjon over gjenstander fra historielagets overskuddslager.

Åpen Tundag. Tundagen har blitt en tradisjon og ble gjennomført med godt besøk lørdag 24. september. Dagen er ment å være dagen hvor lokale "kremmere" kan selge varer de har lagd selv eller ting de ikke lenger har bruk for og som forhåpentligvis kan få nye eiere. Det var tydelig at folk setter pris på heimlaga varer som smultringer, brød, silppo, saft, syltetøy mm. I tillegg var det mulig å få kjøpt skrifter og bøker fra historielagets lager.

Samme dag var det også "Brannvernets Dag" med ulike aktiviteter på Brannstasjonen. Denne samkjøringa gir de besøkende et variert tilbud og trekker folk til begge arrangementer.

Vandringer/utflukter. 8. mai var det en utflukt til Bjørnhullet og Steffenstorpet. Kulturminnegruppa i historielaget i samarbeid med Turistforeningen arrangerte 28. mai vandring fra Lindberget til Orala der det var bevertning i Orala etter endt vandring. 12. juni var det vandring mellom Kvåho og Orala med servering av grillmat ved ankomst. På denne vandringen deltok omlag 100 personer. Søndagsvandringen 9. oktober i nærmiljøet (sentrum av Austmarka) ble godt mottatt.

Turer. 30. mai var det tid for tur til Fetsund og Strømmen. Turen var ordnet i samarbeid med Bingen Lenseforening. 20 personer deltok på denne turen.

Temadager på Arstun. Det er gjennomført flere temakvelder, men noen færre enn planlagt på grunn av sykdom og tekniske problemer. Et par kvelder ble det vist filmer med lokalt innhold fra NRK sitt arkiv. I september fortalte Gunnar Bakken om plankekjøringa mellom Austmarka og Åbogen for omlag 40 tilhørere. I løpet av høsten er det gjennomført 3 slektskvelder, men med noe labert frammøte.

Nystun. Rommet i 2. etasje på Nystun ble i første halvdel av året klargjort og møblert med 50 talls inventar. Rommet ble offisielt åpnet under merken og fikk mange lovord fra de besøkende. Det var helt åpenbart at mange kjente igjen inventaret fra sin egen barndom.

Holmen Mølle. Historielaget er nå formelt eier av Holmen Mølle og tomta som mølla står på. På forrige årsmøte ble det etablert en egen komité som har mølla som sitt arbeidsområde. Gruppa jobber jevnt og trutt med å få maskineriet i mølla til å fungere optimalt. De har satt i stand tørka og heisen. Spissmaskinen står for tur. Det er nå mulig å male korn, men foreløpig kun til dyrefor. Under merken i år var det mulig å oppleve god, gammeldags mølledrift.

Austmarkakalenderen. Kalenderen for 2017 var det 10. kalenderen med bilder fra historielagets arkiv. Historielaget har flere hundre bilder, men det er ikke så mange som egner seg som kalenderbilder. Vi har svært få bilder fra 50-, 60- og 70-tallet, bilder som kunne passe godt i kalenderen. Dersom du har bilder du mener kan egne seg i kalenderen vil vi svært gjerne få ta en kopi.

Badstua. I løpet av våren og høsten er det gjennomført 7 samlinger i den nye badstua.

Anlegg. Anleggsgruppa har i løpet av året rustet opp stråhatten som bl.a. har fått nytt tak og er blitt vasket og beiset. Videre er historielagets lager på Kjærsaga utvidet for å kunne romme flere av historielagets større gjenstander slik at de øvrige husene kan innredes og brukes til det de opprinnelig var ment brukt til.

Utearealene ved Bygdetunet, Arstun og Mølla. Vi synes det er på plass og fremheve den jobben som utføres på utearealene våre gjennom hele sommeren. Vi har en iherdig gjeng som sørger for at vi har rene krakker å sitte på, at det er ryddig og ordenlig rundt husene og som finner fram gressklipper og ryddesag så fort graset synes å være i lengste laget.

Samarbeid med andre organisasjoner.

Siden vi er en avdeling under Norsk Skogfinsk Museum (NSM) er vi representert i NSM sitt styre og i representantskapet. Vi deltar, sammen med de andre historielagene i kommunen, i Kongsvinger Museumsforening. Historielaget har deltatt på Finnskogtinget og er representert i styret for Skogfinske interesser i Norge og Solør/Värmland Finnkulturforening.

Norsk Skogfinsk Museum. Siden vi er en avdeling under museet er vi også glade for at det nå ser ut til at museet får bevilgninger til nytt museumsbygg på Svullrya etter lang tids kamp. Det skal riktignok bemerkes at departementet bare gir tilsagn om penger til et bygg i størrelsesorden 1 600 kvm. I de opprinnelige planene var det estimert et behov for et bygg på 3 000 kvm.

Gaver. Historielaget har også i år mottatt gaver, både gamle, historiske gjenstander og materialer/ting til bruk i den daglige driften, samt pengegaver. Styret retter en stor takk til giverne. Gavene er behørig omtalt i medlemsbladet.

Andre aktiviteter.

- Velikehold og opprusting i Orala (se egen årsmelding fra Oralas Venner)
- Medlemsbladet - 4 nummer.
- Hjemmesida og facebook-sida - videreført og oppdatert fortløpende.
- Gjenstandsregistrering.
- Innsamling og arkivering av gamle foto.
- Utleie av Arstun.
- Vedlikehold av bygninger og maskiner.
- Det er gjennomført flere større og mindre dugnader. Total dugnadsinnsats er beregnet til drøyt 4 000 timer.
- Påskjønner - grill-/dugnadsfest på Tunet.
- Midtsommertreff med grill - samarbeid med Austmarka Vel.
- Guiding - skoleklasser, vandregupper, organisasjoner og besøk fra inn- og utland. Totalt er det 240 personer som er guidet rundt i området.

Årsberetning 2016 Orala

Finnetorpet Orala (Aronstorpet) eies av Norsk Skogfinsk Museum og Austmarka Historielag. Den daglige drifta blir ivaretatt av Oralas Venner. Styret i venneforeningen har bestått av Ellen Mette Nielsen, Øyvind Strandseter og Åge Sørmoen.

I dugnadsboka for 2016 er det notert 895 arbeidstimer. Mye arbeidstid går med til å slå og fjerne gras og å rydde og rengjøre. Badstua er nå klargjort og har flere bruksmuligheter.

I kokkhuset er grua tatt ned og murt opp igjen til oppunder taket. Av restaurering her gjenstår å mure pipa over tak og å legge nytt golv på en del som har råtnet.

To 1800-talls stoler, vedkasse og ei laftebile er restaurert.

Jorda i Orala blir fortsatt forpaktet bort, og graset blir pakket i rundballer.

Dessuten har 8 kviger beitet der hele sommeren. Forpakteren har fått innvilget tilskudd til å opparbeide beite på 55 dekar gjengrodd innmark, og dette arbeidet er venneforeningen i gang med mot å få andel av tilskuddet.

Det er dyrket litt poteter, men avlingen har vært beskjeden. Bærbuskene i hagen har gitt god avling til glede for dugnadsfolk. Det er kjøpt inn en brukt Fiat traktor med en del redskap. Ei lett motorsag og vernebukse er også anskaffet.

Det pågår arbeid med å få montert dieselmotor som drivkraft i saghuset.

Antall vandrere forbi Orala har økt som følge av den historiske stien ”Finnskogrunden” som er etablert. Ellers har det vært guidede vandringar her med bra deltakelse. Størst oppslutning fikk vandringa fra Kvåho til Orala med nærmer 100 deltakere. Her ble det også servert grillmat, og det ga bra overskudd i kassa.

Det er utarbeidet en fordelingsplan på vedlikeholdsutgiftene for Aronstorpvegen.

Oralas Venner teller nå 125 medlemmer.

Styret i Oralas Venner.

Austmarka Historielag. Undergrupper 2016

Forslag til medlem av styret i Norsk Skogfinsk Museum

Medlem : Vidar Pedersen Vara: John Martin Øverby

Representantskapet i Norsk Skogfinsk Museum

Representant 1: Rolf Amundsen Personlig vara: Anne Lise Solbergseter
Representant 2: Åge Sørmoen Personlig vara: Kåre Lunderbye

Representanter til Kongsvinger Museumsforening

Representant: Rolf Amundsen Vara: Kåre Lunderbye

Styret i venneforeningen "Oralas Venner"

Øyvind Strandseter, Ellen Mette Nielsen og Åge Sørmoen

Tunkomiteen

Knut Holmen (leder), Randi Tjernsby, Svein Egil Sjøvika, Åge Karterud, Kjell Øverby, Emmy Østgård og Åge Nilsen.

Bilder, intervjuer og skrifter

Åge Sørmoen, Vidar Pedersen, Kåre Lunderbye, Kim Larsen og Elisabeth Johansen

Anleggsgruppa

Per Skoglund (leder), Tore Eriksen, Per Thoresen Møller og Yngve Fjellseth

Markenskomiteen

For 2 år : John Martin Øverby, Kristin Lysen og Thor Bråthen
Ikke på valg : Rolf Amundsen og Reidar Linna

Utleie av Arstun og Bråtastua

Åse Wilhelmsen

Vaktmester Arstun

Per Thoresen Møller

Vertskap Skinnarbøl skolemuseum

Eivor Dahl og Else Trosholmen

Kulturminnegruppa

Siw Berg, Leif Helge Nabben og Sissel Trosholmen

Redaksjonskomite for medlemsbladet

Åge Sørmoen og Vidar Pedersen

Bygdebokkomite

Kåre Lunderbye, Åge Sørmoen, Vidar Pedersen og Rolf Amundsen

Møllekomite (ny)

Hans Otto Møller og Pål Bekken.

Finn Lunderbye og Jan Berg kan tilkalles ved behov.

Valgkomite

Gunn Aaserud og Bjørn-Ulf Østgård. Årsmøtet ga styret fullmakt til å finne 3. person til valgkomiteen. Elisabeth Johansen (Bitten) ble forspurt og sa seg villig til å fylle vervet.

Forslag til arbeidsprogram 2017

Oppgaver.

Ansvarlig.

- Fortsette vedlikehold, bruk/presentasjon av Orala. Oralas venner.
- Vedlikehold av bygninger. Anleggsgruppa.
 1. Fjøstak. Prioritert.
 2. Bua. (Avhengig av NSM). Prioritert.
 3. Male Nystun, saga og lageret. Hvis tid og mannskap.
 4. Mølla.(Bytte panel og males). Hvis tid og mannskap.
 5. Smedhaugen. Hvis tid og mannskap.
- Stokkbåter skal på plass. Anleggsgruppa.
- Temakvelder på Arstun. Styret.
- Austmarkamarken. Markenskomiteen.
- Tundag. Styret.
- Medlemsblad. Redaksjonskomiteen.
- Kalender. Styret.
- Vandringer. Styret/Kulturminneg.
- Fortsette oppgradering av mølla. Møllekomiteen.
- Utvidelse/påbygg Arstun. Styret.
- Tunet, mølleområdet, Sikåa og nyområdet mot Fagernessjøen holdes i orden. Tunkomiteen.